

# Rechtskundig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen

Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leenestraat, 99, Antwerpen

Postchecknummer : 3185.22

## INHOUD :

Mr. P. COLLIN. — De Krisis en de Juristen.

### RECHTSPRAAK.

Boetstraffelijke Rechtbank te Brugge. — 30 Juni 1932. — Strafrecht. — Smaad. — Laster. — Beledigingen. — Wijziging der benaming van het strafbaar feit door de Rechtbank. Burgerlijke Rechtbank te Antwerpen. — 11 Jan. 1933. — Gemeene muur. — Verhooving. — Schoorsteen. — Art. 658 B. W. Burgerlijke Rechtbank te Antwerpen. — 1ste Kamer. — 22 Oktober 1932. — Afstamming. — Ontkenning van vaderschap. Burgerlijke Rechtbank te Brugge. — 13 Januari 1933. — Burgerlijke rechtspleging. — Aanleg. — Wildschade. — Schatting. — Zedelijk belang.

Vrederecht te Antwerpen. — 3e kanton. — 4 Februari 1933. — Huur. — Locatieve herstellingen. — Uitvoering door huurder na zijn vertrek. — Ontontvankelijkheid. Vrederecht te Herck-de-Stad. — 13 Januari 1933. — Afpaling. — Art. 646 B. W. NEDERLANDSCHE RECHTSPRAAK. Gerechtshof te Arnhem. — 1ste Kamer. — 18 Januari 1933. — Verdrag tusschen Nederland en België. — Scheidsrechterlijke uitspraak. — Ezequatur. — Beroep. — Voorwaarden der verleening van ezequatur. G. SPANOGHE. — Beschouwingen over onze Rechtspraak. UIT DE PERS. — De opheffing van 't Handelsrecht. RECHTERLIJK LEVEN.

## DE KRISIS EN DE JURISTEN

De druk der zware economische krisis laat zich ook voor de advocaten gevoelen. Verscheidene onzer confraters hebben reeds een noodkreet laten opgaan. Mter Hennebicq schreef in de Journal des Tribunaux van 11 December 1932 een vlammend artikel over de « Crise dans l'Avocature ». De tuchtraden zijn overlast met moeilijke disciplinaire zaken. En iedereen is er van bewust dat onder den druk van den nood, sommige onzer confraters, — zij blijven gelukkig uitzonderingen, — te kort komen aan hunne beroepsplichten.

Niemand twijfelt er aan dat aan de bijzonderste balies het saturatie-punt bereikt is. Er is niet voldoende werk meer voor al de jongeren welke pas zijn ingeschreven, en zeker niet voor de dichte drommen die ons de volgende jaren zullen komen vervoegen.

Wij zijn het dus eens met Mter Hennebicq dat er iets dient gedaan om de krisis te bestrijden en om het hoge zedelijke gehalte der balie gaaf te behouden.

Doch met de andere beschouwingen van Mter Hennebicq kan ik mij niet meer akkoord verklaren.

« La coupable indulgence des jurys universitaires et de l'enseignement secondaire est » pour une bonne part la cause du mal, » zegt hij.

Dergelijke verklaring kan niet zonder meer aanvaard worden. Ik kan bezwaarlijk spreken over hetgeen omgaat in andere Hoogescholen. Doch weet Mter Hennebicq dat aan de Hoogeschool van Leuven op ongeveer 4000 recipiendi 2400 door de onderscheidene jury's in de zitting van Juli 1932 werden afgewezen ? Dat maakt zestig ten honderd.

Wij professoren hooren gewoonlijk een andere klok. Ouders en studenten klagen dat het een aard heeft over de hardvochtigheid der examinatoren, en de schaar van dezen die zich onrechtvaardig gezakt oordeelen is ontelbaar.

Doch, aangenomen dat de jury's niet streng genoeg zijn — het stellen van hogere eischen is zeker geen euvel — is dit een blijvend of een voorbijgaand verschijnsel ?

Wie zou durven beweren dat de universitaire en centrale jury's strenger waren voor tien jaren dan nu ? Welnu, voor tien jaren waren de balie's over het land onbevolkt. Al de jonge advocaten die kort na den oorlog werden ingeschreven hebben dit tot hun profijt ondervonden.

Nee, de overbevolking der vrije beroepen is mijns inziens niet te wijten aan de goed-zakelijkheid der professoren. Zij is het noodzakelijke gevolg van de veralgemeening van het hooger onderwijs. De overbevolking der balie's is niet het gevolg der krisis. Zelfs, zon-

der de krisis zou men eens dergelijke toestanden gekend hebben. Hoogstens heeft de krisis het verschijnsel verhaast.

De oorzaak is elders te zoeken.

In alle Universiteiten is het aantal studenten op aanzienlijke wijze toegenomen. Sedert het begin van den oorlog is de studentenbevolking verdubbeld.

Is dat een euvel ? Het is, op zich zelf een groot voordeel voor een volk dat het percentage intellectueelen toeneemt. En in dit opzicht hebben wij in België voorzeker nog niet het pijl bereikt van andere landen.

Het is echter verkeerd de Hoogeschool als een beroepsschool te beschouwen, waarin men wordt voorbereid tot een zeer gespecialiseerde loopbaan.

Alle doctors in de rechten droomen van een groote advocatenpraktijk. Juist alsof het diploma geen andere weg openlaat.

Gelukkig is het programma der Rechtsfaculteit breed genoeg opgevat om de mogelijkheid van een andere bedrijvigheid niet uit te sluiten.

Trouwens, wij weten dat de balie tot alles leiden kan... pourvu qu'on en sorte !

Doch er is in dit opzicht veel te doen zowel ten bate van de gemeenschap als van het opkomende geslacht van rechtsgeleerden. Vele posten worden thans bekleed door personen welke geen enkel diploma bezitten. Zij zouden voorzeker met meer recht door gedoctoreerden bezet worden.

Vele ambten zouden in aanzien winnen, omdat zij met meer kennis van zaken zouden vervuld worden, indien zij aan juristen werden toevertrouwd.

De griffiers zijn nog meestendeels in de lagere rechtbanken bedienden met een zuivere empirische opleiding.

De officieren van gerechterlijke politie, de hogere ambtenaren der gemeentepolitie zijn tot nog toe slechts bij uitzondering intellectueelen.

Voor het ambt van pleitbezorger stellen de Rechtbanken nog steeds kandidaten voor die als klerk hunne functie moesten aanleeren, en de Regeering benoemt dergelijke kandidaten.

Zullen de doctors in de rechten geen uitstekende ambtenaren worden ? Zijn zij niet aangewezen voor de penitentiaire beheeren ?

Kan hetzelfde niet gezegd worden van de provinciale administratie en van de diensten der grootste gemeenten ?

Wij kennen vele jonge juristen die niet beter vragen dan zich voor dergelijke ambten aan te bieden. Maar helaas, veelal worden minder geschoolden verkozen boven de dragers van een diploma, zij het ook om politieke of andere redenen.

Men spreekt veel deze dagen van het intellectueel proletariaat. Zou er in ons land een

intellectueel proletariaat kunnen bestaan indien men niet ware proletariërs tot intellectueele ambten toegang verleende ?

Wat baat het de poorten der hoogescholen wijd open te stellen aan ieder die begaafd is indien men dezelfde begaafden, eens dat zij geschoold zijn, geen voorrang verleent bij het begeven van ambten en bedieningen.

Men vergete daarbij niet dat sedert enkele jaren vele studenten in de rechten tot onbemiddelde families behooren. Bij het einde hunner studies zullen zij genoodzaakt zijn onmiddellijk in hun onderhoud te voorzien. Voor hen is de balie gesloten. Past het niet dat andere banen voor hen opengesteld zouden worden ?

## RECHTSPRAAK

### BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

30 JUNI 1932

Voorzitter : M. Soenen.  
Rechters : M.M. Axters en Verstraete.  
Pl. : Mter Samyn.

STRAFRECHT. — SMAAD, LASTER, BELEDIGINGEN. — RECHTSKUNDIGE BENAMING VAN HET STRAFBAAR FEIT. — WIJZIGING DOOR DE RECHTBANK TOEGELATEN. — MONDELINGE BELEDIGINGEN JEGENS EEN GESTELD LICHAAM. — VERJAARD IN DRIE MAANDEN.

Beledigende woorden tegen een gesteld lichaam, in afwezigheid van dit lichaam uitgesproken, vormen geen smaad noch laster, doch enkel beledigingen.

De rechtbank mag de rechtskundige benaming van een strafbaar feit wijzigen.

Mondelinge beledigingen jegens gestelde lichamen verjaren in drie maanden.

In zake, ambtshalve vervolgd door het Openbaar Ministerie, tegen V. E., beticht van smaad door woorden, daden, gebaren of bedreigingen jegens de magistratuur, aangesteld lichaam, agent, openbaar gezag- of machtsvoerder, of persoon met eene openbare hoedanigheid bekleed, in de uitoefening of ter gelegenheid der uitoefening van haar bedieningen gericht te hebben te ... den 21n Oogst 1931 ;

Overwegende dat de gebruikte woorden « valschaards en lafaards » gericht tegen de Rechtbank van Brugge enerzijds, werden uitgesproken in afwezigheid van bedoeld gesteld lichaam, en anderzijds niet doelen op een bepaald feit ten zijnen laste ; dat er hier dus noch van smaad, noch van laster spraak kan zijn, doch enkel van beledigingen (Goedseels Commentaire du Code Pénal, uitg. 1928, nr 1392 en 2162) ;

Aangezien deze mondelinge beledigingen enkel eene overtreding uitmaken, vallende onder toepassing van art. 561, 7° van het SWB. (Nypels en Servais, Code Pénal Belge, T. III, bl. 286, n° 12) ;

Dat de rechtbank alleen moet rekening houden van het begane feit, en niet van de eraan gegeven rechtskundige benaming en dat zij deze dus mag wijzigen (Braas, Instruction Criminelle, blz. 203) ;

Aangezien de mondelinge beledigingen jegens gestelde lichamen verjaren na drie maanden, op grond van artikel 12 van het decreet van 20 Juli 1831 (Nypels en Servais, bl. 286, nr 13 en nota 1) ;

Dat het feit zooals het hierboven ten laste van den betichte vastgesteld wordt, verjaard is ; dat inderdaad de laatste akte van onderzoek of van vervolging gepleegd binnen de

In de economische wetenschap beschouwt men de krisis als een saneeringsproces.

Mocht deze krisis voor de juristen ook een aanpassing brengen ; mocht zij leiden tot eene meer rationeele aanwerving bij de openbare besturen, dan zou het leed dezer dagen niet nutteloos gedragen worden.

De maatschappij zou er echter meest baat bij ondervinden. Want ons land zou beschikken over een korps van ambtenaren waarvan men meer zou mogen en kunnen verwachten.

Dan eerst zou de veralgemeening van het onderwijs de vruchten afwerpen die men er van verhoopt heeft.

Fern. COLLIN,  
Hoogleraar te Leuven.

drie eerste maanden volgende op den datum der feiten, zijnde het proces-verbaal van den politiecommissaris van ... gedagteekend is van 2 September 1931, zoodat de verjaring verworven was den 2 December 1931 ; dat de dagvaarding dagteekende van 14 Januari 1932, en gedaan is buiten het tijdbestek van drie maanden voormeld ;

Om deze redenen,  
De rechtbank,  
Verklaart de vordering verjaard, spreekt de betichte vrij, kosten ten laste van den Staat.

### BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

2e KAMER. — 11 JANUARI 1933.

Voorzitter : M. Angenot.  
Pl. : Mrs. H. Jacob en C. De Baeck.

GEMEENE MUUR. — VERHOOGING. — SCHOORSTEEN. — ART. 658 B.W.

De eigenaar die een gemeene muur optrekt moet de schoorsteenen van zijn gebuur, die tegen dezen muur aangebouwd zijn, mee optrekken.

De Backer t/ Van de Walle.

De Vrederechter van Borgerhout sprak op 29 April 1932 een vonnis uit waarbij hij de eigenaar, die een gemeene muur had verhoogd, veroordeelde om de tegen dezen muur aangebouwde schoorsteenen van zijnen gebuur op te trekken ;

Aangezien het gebleken is uit de bestattingen welke de deskundige ter plaatse deed dat het dak van den eigendom van verweerder ruim zes meter hoger is dan het huis van aanleggers ; dat gevolglijk de tocht der schouwen waarover betwisting nagenoeg verdwenen is ;

Aangezien de algemeene rechtspraak heden beslist dat de eigenaar die eenen scheidsmuur verhoogt, gehouden is de schouwen van het huis van zijnen gebuur op zijne kosten op de noodige hoogte te brengen ; dat verweerder aan deze verplichting is te kort gekomen en gevolglijk gehouden is de schouw van het huis van aanlegger tot op ongeveer 60 cm. boven het dak van den eigendom van verweerder te doen opmeten ; dat de deskundige de kosten dezer opmeting berekent op een gezamenlijk bedrag van circa 560 fr. ;

Vonnis

Gezien het geboekt exploit van 15 Juni, waarbij De Backer, oorspronkelijk verweerder, beroep ingeslagen heeft tegen het in uitvoerbare expeditie voorgebrachte vonnis van 29 April 1932 van het Vrederecht van Borgerhout ;

Aangezien de ontvankelijkheid van het beroep niet betwist wordt ;

Aangezien het vonnis waarvan beroep, zich terecht van de algemeene rechtspraak ter zake inboezemend, de meening toegedaan is dat de beroeper de schouwen van het huis van beroepen op de noodige hoogte moesten laten optrekken ;

Om deze redenen :

en degene van den eersten rechter, aanvaardt het beroep, en recht doende ten gronde, bevestigt het vonnis waarover beroep en veroordeelt beroeper tot de kosten.

NOTA: De Vrederechter en de Burgerlijke Rechtbank bepalen er zich toe in hunne motieven de algemeene rechtspraak in te roepen. Zoals Mter Rodenbach het in zijn artikel in dit blad aantoonde (R.v., 1933, kol. 365) is de rechtspraak nochtans zeer verdeeld, indien te Brussel doorgaans de stelling, aangenomen door de hieboven aangeduide beslissingen, werd aanvaard, waren de gebruiken te Antwerpen in tegenovergestelde zin.

Mter Rodenbach verdedigt in zijn artikel de stelling die de Rechtbank van Antwerpen op 11 Januari tot de hare maakte. In equiteit is deze stelling volstrekt te verdedigen. Van juridisch standpunt uit ontsnapt ze niet aan gegronde kritiek. Is het inderdaad juist te zeggen, zoals Mter Rodenbach het doet, dat er betreffende deze kwestie geen wettelijke tekst bestaat? Planioi, Ripert en Picard (Traité pratique de Droit civil, t. 3, n° 307) en verscheidene andere schrijvers zijn van meening dat deze kwestie wel degelijk geregeld is in art. 658 B.W., dat zegt welke de lasten zijn die de optrekker van een gemeene muur moet dragen. Planioi, Ripert en Picard zijn dan ook formeel: « Le copropriétaire qui use de son droit, sans commettre de faute, n'est pas responsable du dommage causé au propriétaire voisin par l'exhaussement. Il n'est pas du, par exemple, aucune indemnité pour le mauvais fonctionnement des cheminées du voisin qui se trouvent désormais en contrebas. » (Lc.)

De « théorie de l'abus de droit » kan hier enkel ingeroepen worden in die vorm die een gebuur aansprakelijk stelt voor daden die de zoogenaamde « abus normaux du voisinage » overschrijden. Indien men deze theorie aanvaardt, dan komt men ertoe van de verplichting tot optrekken van een schoorsteen een feitelijke kwestie te maken: de optrekker zal gehouden zijn de schoorsteenen van zijnen gebuur mee op te trekken indien de verhooging zoodanig is dat ze de normale nadeelen van nabuurschap overschrijdt. H. J.

## BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1<sup>e</sup> KAMER. — 22 OCTOBER 1932.

Voorzitter: M. Malgand.  
Rechters: M.M. Verstraete en Roelens.

### AFSTAMMING. — ONTKENNING VAN VADERSCHAP.

Om de ontkenning van vaderschap mogelijk te maken is het niet voldoende dat het zwangerschap en de bevalling aan den echtgenoot verzwezen werden; het is integendeel vereischt dat de geboorte van het in overspel verwekt kind door de moeder opzettelijk verdoen werd voor den vader.

V. t/ A. T., A. K., L. T.

Over de ontvankelijkheid :

Aangezien aanlegger door deurwaardersakte in dato van 2 November 1929 aan zijn echtgenoot deed kennen, dat hij het kind waarvan zij bevallen was op 4 October 1929 ontkende; dat hij op 2 December 1929 verweeters dagvaarde; dat met het oog op de door artikels 312 en 318 van het B.W. voorziene termijnen, de rechtspleging regelmatig is en de vraag ontvankelijk ;

Over den grond :

Aangezien de vraag strekt tot de ontkenning van vaderschap van het op 4 October 1929 alhier geboren kind, ingeschreven in het register der akten van geboorten van Antwerpen onder N° ..... ;

Aangezien volgens art. 312 en 313 van het B.W. aanlegger slechts het kind kan ontkennen, buiten het geval van fysieke onmogelijkheid vleeschelijke betrekkingen te hebben met zijne echtgenoot, wanneer hij het bewijs bijbrengt dat de geboorte hem verborgen werd ;

Aangezien noch vermelde stoffelijke onmogelijkheid, noch de verhelung van de geboorte blijken uit de bestanddeelen der zaak ;

Dat weliswaar aanlegger aanbiedt om door getuigen zekere feiten te bewijzen waaruit zou spruiten dat hij slechts eenige dagen na de bevalling de geboorte van het kind vernam en ervan zeer verwonderd was ;

Dat dit aanbod echter onvoldoende is, daar de wet niet enkel eischt dat het zwangerschap en de bevalling aan den echtgenoot verzwezen werden, maar wel dat de geboorte van het in overspel verwekt kind door de moeder aan den wettigen vader wetens en willens verdoen werd, (Planioi et Ripert B. II. n° 803, 805. — Hof Brussel. 25. IV. 31. J. Trib. 1931, kol. 396) ;

Dat bijgevolg de vraag dient verworpen ;

Om deze redenen :

De Rechtbank, gehoord den heer Meir, substituit van den Prokureur des Konings in zijn eensluidend advies, alle andere of tegenstrijdige besluiten, en namelijk het door aanlegger opgesteld aanbod van bewijs, van de hand wijzende, verwerpt de vraag en veroordeelt aanlegger tot de kosten.

## BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGOE

13 JANUARI 1933

Voorzitter: M. Soenen.  
Rechters: M.M. Verstraete en Axters.  
Pl.: Mters Carton en Van den Bussche.

### BURGERLIJKE RECHTSPLEGING. — LAATSTEN AANLEG. — WILDSCHADE. — SCHATTING VAN DEN EISCH DOOR VERWEERDER. — ZEDELIJK BELANG DER VORDERING. — ZONDER INVLOED OP DEN AANLEG.

De vordering strekkende tot de betaling van ten hoogste vier honderd frank vergoeding voor wildschade wordt door den vrederechter in laatste aanleg beslecht.

De schatting op een hooger bedrag door den verweerder is zonder invloed op den aanleg.

Om deze hoogere schatting te staven roept de verweerder vruchteloos het zedelijk belang in dat hij heeft bij het winnen van het geding of de vrees voor nieuwe gedingen van aanpalende landbouwers.

Dit geldt vooral wanneer de schatting van verweerder blijkbaar overdeven is.

Aangezien het beroep regelmatig is in den vorm ;

Aangezien het beroep niet ontvankelijk is vermits het bedrag der vordering het beloop der rechtspraak in laatste aanleg niet overschrijdt ; dat immers het rekwest van beroepene als enkele schadevergoeding vermeldde de som van 150 frank; dat luidens artikel 7bis van de wet van 28 Februari 1882, gewijzigd door de wet van 4 April 1900 en andermaal gewijzigd door artikel 1 van de wet van 15 September 1928 het beloop der rechtspraak in laatste aanleg op vier honderd frank werd gebracht. (Paul Servais, Resp. des dégâts causés par le gibier 1932 n° 271) ;

Overwegende dat luidens artikel 21 van de wet van 25 Maart 1876, het beloop der rechtspraak in laatste aanleg bepaald wordt naar het bedrag der vordering ; dat ingevolge artikel 33 de partijen enkel de vordering mogen schatten alswanneer de gewone gronden daartoe ontbreken (Verbr. 10 Maart 1887, Pas. 1887, I, 127 en 2 November 1888, Pas. 1889, I, 16), dat de schatting van het geding door beroepster op eene som van vijf duizend frank ongegrond is (Verbr. 8 Juni 1922, Pas. 1922, I, 348) dat het door haar in pleidooi ingeroepen zedelijk belang niets anders is dan het zedelijk belang van ieder pleitende partij om zijn geding te winnen en dat het als stoffelijk belang ingeroepen gevaar van nieuwe gedingen door aanpalende landbouwers wegens schade door haar konijnen veroorzaakt er op neer komt haar eigen toekomstige nalatigheidsmisdriven ter schatting van het huidige geding aan te wenden, terwijl ze juist de wettelijke verplichting heeft dergelijke beschadigingen te verhinderen ;

Overwegende dat de aanslag door beroepster duidelijk overdeven is en gedaan met de bedoeling de wet die het beloop der rechtspraak in laatste aanleg bepaalt te ontduiken ;

Dat het de rechtbank toegelaten is, luidens artikel 35 van de wet van 25 Maart 1876, beroepster tot schadevergoeding te veroordeelen ;

Om deze redenen :

De rechtbank verklaart het beroep niet ontvankelijk,

Veroordeelt de beroepster aan beroepene te betalen de som van honderd frank ;

Veroordeelt beroepster tot de kosten.

## VREDEGERECHT ANTWERPEN 3e KANTON.

4 FEBRUARI 1933.

Vrederechter: Mr. X. Van Nuffel.  
Pl.: Mrs. R. Victor t/ Pollet.

### HUUR. — LOCATIEVE HERSTELLINGEN. — UITVOERING DOOR HUURDER NA ZIJN VERTREK. — ONONTVANKELIJKHEID.

Wanneer een huurder de gehuurde plaatsen heeft verlaten zonder deze in behoorlijken staat van onderhoud af te leveren en hij nadien aanbiedt zell de noodige herstellingen uit te voeren, is dit aanbod niet meer ontvankelijk.

De verplichting het gehuurde goed in behoorlijken staat af te leveren is een verplichting « iets te doen » en wanneer bij het vertrek van den huurder deze verplichting niet is nagekomen lost ze zich op in schadevergoeding, zonder dat het den huurder nadien nog geoorloofd is zelf de vereischte herstellingen te verrichten.

Smekens t/ De Vroey.

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten ;

Aangezien de deskundige het bedrag der herstellingen welke ten laste vallen van verweester beraamt op 3430 Frs ;

Aangezien verweester verklaart dit bedrag te willen betalen, doch slechts onder aftrok van 1215 Frs kosten voor het herplaatsen eener marmeren schouw door verweester voor de noodzakelijkheid harer handelsinstal-

latie afgebroken; dat zij aanvoert dat zij krachtens de bepalingen der mondelinge huurovereenkomst tusschen partijen gesloten, gehouden was de gehuurde plaatsen bij het eindigen der huur in den staat waarin ze zich bevonden bij den aanvang der huur, en zij thans nog gerechtigd is aan hare verplichtingen te voldoen met zelf op hare kosten de marmeren schouw te doen herplaatsen ;

Aangezien vaststaat dat verweester aan hare verplichting bij het eindigen der huur het huis wekwestie af te leveren in goeden staat niet heeft voldaan ;

Dat deze verplichting « iets te doen » wanneer zij niet uitgevoerd wordt, ingevolge art. 1142 B.W. opgelost wordt in schadevergoeding, dat verweester diensvolgens thans na het eindigen der huur niet meer gerechtigd is zelf tot herstellingswerken te doen overgaan en haar aanbod desbetreffende niet meer ontvankelijk is ;

Aangezien partijen het bedrag der andere huurherstellingen door den deskundige vastgesteld niet betwisten ;

Om deze redenen :

Wij, X. Van Nuffel, Vrederechter van het derde kanton te Antwerpen, rechtdoende tegensprekelijk en in eerste gebied, veroordeelen verweester aan aanlegger te betalen de som van 3430 Frs. met de gerechterlijke interesten en de kosten des gedinges.

## VREDEGERECHT HERCK-DE-STAD

13 JANUARI 1933.

Vrederechter: M. de Pierpont.  
Pl. Mters Cools en Geroes.

AFPALING. ART. 646 B. W.

Het afpalingsrecht van den eigenaar is onafhankelijk van het recht de afsluiting te eischen van het aanpaaiend erf. Zelfs indien een eigenaar zijn eigendom reeds afgesloten heeft is hij gewettigd van den eigenaar van het aanpalend erf een afpaling te eischen in gevolge art. 646 van het B.W.

Steyls t/ Ceulemans en Meynen.

Gezien het exploit van dagvaardiging ;  
Gehoord de partijen in hunne gezegden en middelen ;

Aangezien de vraag ontvankelijk en gegrond is, dat inderdaad de 1<sup>e</sup> verweerder te vergeefs opwerpt, dat de tegenwoordigheid van eene afsluiting door vager op zijn goed geplaatst en van twee steenen zich bevindende op de door hem veronderstelde grenzen der twee eigendommen, de ontvankelijkheid belet van de vraag, daar zij reeds een afpaling zou daarstellen ;

Aangezien dat het recht van den eigenaar zijn goed af te sluiten gansch verschillend is van dit dat hem wordt toegekend door artikel 646 van het Burgerlijk Wetboek en dat het feit, tegengesteld aan vager, zijn onverjaarbaar recht : de grensbepaling te eischen, niet belet ;

Dat de tegenwoordigheid van de twee voormelde steenen, waarvan hij de manier of den datum der plaatsing niet bewijst noch vraagt te bewijzen, niet meer waarde bijbrengen tot staving der bewijsredenen van verweerder ;

Dat te meer slechts kunnen aanzien worden als regensteenen, diegenen waarvan de afmetingen zulkdanig zijn, dat zij niet kunnen verplaatst worden zonder de sporen van deze bewerking achter te laten, hetgeen het geval niet is voor enkele kleine kasseistenen, zoals men er dikwijls vindt op de grenzen der velden, voor wie de doorgang van een gespan voldoende is om ze te verplaatsen in een grond bewerkt door de bebouwing ;

Aangezien bijgevolg verweerder geen voorgaande noch wedersprakelijke afpaling verrechtvaardigende, zich niet kan verzetten tegen deze, geëischt door vager en dat de feiten aangehaald door verweerder, noch ter zake dienend noch afdoende zijnde, er geen plaats grijpt hem toe te laten er het bewijs van bij te brengen ;

Door deze beweegredenen :

Wij, Vrederechter statueerende wedersprakelijk in eersten aanleg,

Alle verdere of tegenstrijdige beslitselen verwerpende,

Verklaren de vraag ontvankelijk en gegrond.

Geven akte aan tweeden verweerder dat hij zich niet verzet tegen de afpaling en zich gereed verklaart de gebeurlijke weischiuving aan te nemen van de grenslijn tusschen zijn eigendom en dezen van eersten verweerder.

Zeggen dat de betwiste perceelen zullen gemeten worden door de heer Georges Peeters, gezworen landmeter wonende te Herck-de-Stad, dewelke na in onze handen ter plaatse den eed afgelegd te hebben of er uitdrukkelijk van ontslagen door de partijen, de grenzen van gezegde perceelen zal aanduiden, zich steunende op de aankoopakte voor te brengen door partijen.

Stellen dag en uur voor deze bewerking op

Maandag, zesden Februari 1933, om tien ure voormiddag.

Zeggen dat tegenwoordig vonnis uitgesproken in afwezigheid der partijen, zal betekend worden door de zorgen van vager, behalve uitdrukkelijke vrijstelling.

Kosten voorbehouden.

## Nederlandsche Rechtspraak

### GERECHTSHOF VAN ARNHEM

1<sup>e</sup> Kamer. — 18 Januari 1933.

Voorzitter: M. Maris.  
Raadsheeren: M.M. Meindersma, Van der Grinten  
Advocaat Generaal: M. Visscher.

### SCHEIDSRICHTERLIJKE UITSPRAAK. — EXEQUATUR. — BEROEP. — VOORWAARDEN DER VERLEENING VAN EXEQUATUR.

Om de exequatur aan een scheidsrechterlijke uitspraak in den vreemde verleend, te bekomen volstaat een onderzoek nopens de vereischten gesteld onder nummers 1, 2, 3, 4 van het tractaat op 28 Maart 1925 tusschen Nederland en België.

Indien niets in de scheidsrechterlijke beschikking strijdig is met die bepalingen en met de openbare orde of met de beginselen van het publiek recht van Nederland, kunnen geen andere rechtsmiddelen tegen de toekenning van het exequatur ingeroepen worden.

Gezien de stukken waaronder een expeditie van de op het door de Antwerpsche Maatschappij voor Goedkoop Huisvesting, ingevolge het bepaalde bij het op 28 Maart 1925 tusschen Nederland en België gesloten tractaat, betreffende o.a. de tenuitvoerlegging van scheidsrechterlijke uitspraken, (Stbl. 1929 n° 405) en de wet van 18 Mei 1929 Stbl. 251, gedaan verzoek om het exequatur te verleenen op het in behoorlijk afschrift overgelegde op 10 October 1931, te Antwerpen tusschen de voornoemde Antwerpsche Maatschappij als aanlegster en appellant van Tienen als verweerder, gewezen scheidsrechterlijk vonnis op 12 November 1931 door den Voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg aldaar uitvoerbaar verklaard, door den President der arrondissements rechtbank te Arnhem op 10 November 1932 gegeven beschikking, welke beslissing luidt: « Wij President..... erkennen het gezag van de scheidsrechterlijke beslissing op 10 October 1931 door den scheidsrechter A. Smet te Antwerpen gewezen, bevelende volledige uitvoering daarvan, zulks bij voorraad niettegenstaande hooger beroep doch niet dan na zekerheidstelling, binnen acht dagen na de betekening van dit vonnis aan te bieden en binnen gelijken termijn te betwisten » ;

Overwegende dat appellant van Tienen in eersten aanleg tegen de verleening van het gevraagd exequatur heeft aangevoerd: 1. dat het bewuste arbitrale vonnis van 10 October 1931 geen scheidsrechterlijke uitspraak bevat, daar voornoemde Smet ten tijde van die uitspraak niet meer de bevoegdheid van scheidsrechter bezat ;

dat, indien men aanneemt, dat Smet alstoen nog als scheidsrechter mocht optreden, hij dan op den 19 Juni 1931 toen hij den appellant deed oproepen om voor hem op 10 Juli 1931 te verschijnen, nog niet de bevoegdheid van scheidsrechter bezat, zoodat den appellant niet wettig is opgeroepen ;

dat immers, ingevolge het vonnis der Handelsrechtbank te Antwerpen, dd. 13 April 1931 (waarvan een expeditie is overgelegd) de bevoegdheid van den daarbij benoemden scheidsrechter Arthur Smet slechts gedurende drie maanden zou duren ;

2. dat voormeld vonnis der Rechtbank van Antwerpen van 13 April 1931, hetwelk het compromis vaststelde en A. Smet tot scheidsrechter benoemde, den grondslag vormt voor de bewuste scheidsrechterlijke uitspraak en bij uitvoering van deze laatste dus ook aan dat vonnis uitvoering wordt gegeven, zoodat het van een exequatur van den Nederlandschen rechter behoorde te zijn voorzien, wat niet het geval is ;

3. dat de scheidsrechter zijn bevoegdheid is te buiten gegaan, door zich niet te bepalen tot de kosten der onderhoudswerken en hem te veroordeelen tot betaling van 285.000 fr. hoewel de vordering liep over 90.000 fr. ;

4. dat hij tegenvordering heeft, zoodat in elk geval het exequatur niet voor het volle bedrag verleend mocht worden ;

Overwegende dat de President bij de aangevallen beschikking al deze verweren heeft verworpen, zulks in het kort op den navolgende gronden :

het verweer sub 1: omdat het vonnis der Antwerpsche Rechtbank bepaalt, dat de bevoegdheid van den scheidsrechter zal duren tot drie maanden na de betekening van dit vonnis, zoo aan de scheidsrechter als aan partijen, terwijl uit het overgelegde exploit van den deurwaarder de Buck te Antwerpen dd. 17 Juli 1931 blijkt, dat het vonnis op dien dag aan den scheidsrechter is bekend, zoodat

deze bevoegd was op 10 October 1931 zijn uitspraak te geven — dat voorts het vonnis hiernede vaststelde den eindtermijn van de bevoegdheid van den scheidsrechter, die blijkens de daaraan voorafgaande beslissing « zijn ambt zal kunnen waarnemen op het eenvoudig vertoon van een expeditie van dit vonnis », waaruit volgt, dat Smet op 19 Juni 1931 bevoegd was zijn ambt van scheidsrechter te aanvaarden, gelijk hij deed, nadat het vonnis reeds op 16 Mei 1931 was betekend aan appellant, die blijkens het daarvan overgelegd deurwaardersexploit van 16 Mei 1931 zelf voor ontvangst van een afschrift heeft geteekend, zoodat hij daarmede op de hoogte was en dat vonnis in kracht van gewijsde was gegaan, — dat ten slotte de bedoelde oproeping door den scheidsrechter van 19 Juni 1931 bij overlegd deurwaardersexploit dd. 30 Juni 1931 aan appellant is betekend, die ook voor de ontvangst van een gelijkluidend afschrift dier oproeping heeft geteekend, zoodat hij wettig is opgeroepen ;

het verweer sub 2 : omdat bedoeld vonnis der Rechtbank te Antwerpen niet in Nederland tot uitvoering is gekomen ;

het verweer sub 3 : omdat blijkens voormeld vonnis der Rechtbank de scheidsrechter had te beslissen over den eisch, in de dagvaarding omschreven, tot betaling van 90.000 frank, behoudens te verhoogen of te vermindern o.a. zoodat de scheidsrechter had vast te stellen de bedragen, welke bedragen aan de andere partij toekwamen ter zake van de wangeprestatie van appellant, zonder gebonden te zijn aan het bedrag van 90.000 fr. ;

het verweer sub 4 : omdat thans alleen aan de orde is de vraag of voldaan is aan de vereischten, gesteld in art. 11 van het Belgisch executieverdrag, wat het geval is en niet de reeds besliste zaak zelf ;

Overwegende dat appellant thans in beroep

zijn bovenvermelde verweren als grieven tegen de beschikking van den President herhaalt ;

Overwegende nu hieromtrent : dat ingevolge het bepaalde bij art. 15 van het bovenvermelde tractaat van 1925 ten deze slechts te onderzoeken valt, of de scheidsrechterlijke uitspraak, waarop het exequatur gevraagd wordt, voldoet aan de voorwaarden, onder de nummers 1, 2, 3 en 4 van art. 11 van het tractaat ;

dat door appellant niet is beweerd, dat die uitspraak aan die voorwaarden niet voldoet, en zulks terecht, vermits de beslissing niets inhoudt, dat strijdig is met de openbare orde of met de beginselen van het publiek recht van Nederland, — de beslissing vatbaar is voor tenuitvoerlegging in België, zij het ook dat er nog rechtsmiddelen tegen haar mochten openstaan — het overgelegde afschrift van de beslissing naar Belgisch recht voldoet aan de voorwaarden voor haar echtheid en daarbij is beslist, dat appellant niet is verschenen, na wettig te zijn opgeroepen, en dat de andere partij wettig vertegenwoordigd is geweest ;

dat derhalve het door appellant sub 1, 2, 3 en 4 aangevoerde niets aan de verleenning van exequatur in den weg kan staan ;

dat overigens het Hof zich volkomen vereenigt met het oordeel van den President, dat het sub 1 en 2 aangevoerde ook niet juist is, zulks op de hierboven kortelijk weergegeven gronden ;

Overwegende dat uit het voorgaande volgt dat de beschikking, waarvan beroep, behoort te worden bekrachtigd ;

Op voorschreven gronden :

Beschikkend in hooger beroep.  
Bekrachtigt de beschikking, waarvan beroep.

## BESCHOUWINGEN OVER ONZE RECHTSTAAL

Hoe paradoxaal het ook klinkt toch zal iedereen het met mij eens zijn om te erkennen dat het doorgaans onmogelijk is een kort antwoord te geven op een vraag die zelf niet veel om het lijf schijnt te hebben ; en de zaak wordt nog lastiger als men weet dat het antwoord zal gepubliceerd worden.

Vertaal : « ce fait ne constitue pas le délit de... ».

Beoordeel de volgende uitdrukkingen :

« artikel ... der wet van ... ».

« stafhouder der balie van ... ».

Ik veronderstel dat er wel meer verwacht wordt dan drie regels gedrukt, en zal van de gelegenheid gebruik maken om, gedeeltelijk althans, te verduidelijken : de houding die men in dergelijke omstandigheden moet aannemen.

In principe mogen wij nooit denken aan vertaling zooals wij dat woord hebben leeren begrippen op de schoolbanken. En vooral nooit de vreemde etymologische bestanddeelen van een gescheiden woordvorm bekijken, om daarna in onze taal een woord of uitdrukking te smeden volgens model.

Vertalingswoede en de calcomanie zijn uit den boeze. Wij moeten ons enkel afvragen hoe men in een goeden Nederlandschen vorm een bepaald begrip of oordeel kan uitdrukken, zonder rekening te houden met de middelen die hen in onzen geest deden ontstaan. Iemand die zich den vreemden vorm blijft herinneren zal alle moeite van de wereld hebben om in eigen taal geen bastaardvorm te scheppen (?).

Het omgekeerde komt minder vaak voor. Voor ons eigen taalgebruik steunen wij meer op het onbewuste taalgevoel — hoe gebrekkig het bij sommigen van ons ook weze — wij DENKEN zooveel niet bij het gebruik van woorden die ons geheel eigen bleven, van kindsbeen af. Indien we dan naderhand vertrouwd raakten met een vreemd taaleigen dan zullen wij dit laatste zoo goed of zoo kwaad mogelijk gebruiken, zonder te veel geleerde herinneringen aan oorspronkelijke begrippen die achter ons hedendaagsch taalgevoel schuilen. Zoo zal men weinig tegenstand onder vinden indien men beweert dat « zich gevangen geven » in 't Fransch zeer juist wordt weergegeven door « se constituer prisonnier » en het zullen uitzonderingen zijn die « constituer » in deze Fransche uitdrukking, door een ander woord zullen willen vervangen dat de oorspronkelijke en afzonderlijke betekenis van ons « geven » naderbij komt, b.v. « donner » voorstellen.

Indien men echter de rollen omkeert en de Fransche uitdrukking in 't Nederlandsch wil weergeven dan zullen vele gestudeerde menschen den Franschen vorm beredeneeren en vinden dat de elementen « con - stituere » toch wel wat anders bevatten dan ons geven.

Indien ik nu de uitdrukking bekijk die bij de vertaling moeilijkheid blijkt op te leveren dan kan ik vrij dadelijk voorstellen hoe men in het net geloopt is.

« Ce fait ne constitue pas le délit de ... » ? Wanneer een gewoon mensch die woorden tot mij moest richten dan weef ik dat « con-

stituer » voorheen alle kleur verloren heeft, zoodat ik er niet meer belang moet aan hechten dan aan het w.w. « zijn ». Zijn bedoeling zou eenvoudig zijn mij te vertellen hoe de besproken daad b.v. nog geen perrisdrijf is. Een rechtsgeleerde echter die mij met dezelfde woorden toesprekt heeft ontegenzeggelijk meer willen uitdrukken dan een eenvoudig « zijn » ; en nu moet naar Nederlandsche middelen gezocht worden om 't zelfde te doen.

Voor iemand die Latijn kent er voor wien de letter- en klankbeelden nog eene betekenis behouden hebben wanneer het algemeen onbewuste taalgevoel die lang heeft laten varen, rijst hier een moeilijkheid op. Het nadenken en ontleden begint, en indien hij nog al rechtsliteratuur gelezen heeft in de taal van onzen tijd, dan zullen zijn gedachten op zoek gaan langs de beelden : stit, stat, staan, doen staan en stellen, om zich dood te loopen in het alomtegenwoordig straatje-zonder-eind : « daarstellen ».

Den weg dien ik heb aangetoond mogen wij dus nooit volgen ; wij moeten integendeel het begrip zooveel mogelijk afzonderen, en dat ontieden. Dan zullen wij niet geleid worden door den vreemden vorm gedurende onze opzoekingen in eigen woordenschat.

Zoo heeft de rechtsgeleerde, die de uitdrukking gebruikt waarover wij het hebben, gedacht aan de bestanddeelen noodig om het bestaan mee te brengen van een bepaald wanbedrijf. Welnu het wezen van iets wordt « gevormd » of « uitgemaakt » ; en indien het waar is dat zekere personen een huisgezin kunnen uitmaken, dat het bekomen van iets een aanwinst kan uitmaken, dan zegt men met evenveel recht dat zekere gedragingen of een bepaalde daad dat bijzonder wanbedrijf uitmaken of uitmaakt.

« Die daad maakt (dus) geen — wanbedrijf uit » of nog « maakt geen wanbedrijf X uit ».

Nu wij zoo ver gevorderd zijn zal het wel dra uit onze uiteenzetting blijken waarom het woord « stafhouder » een indringer is waarvan we vandaag moeten erkennen dat hij in Zuid-Nederland burgerrecht verkregen heeft en als dusdanig geboekt staat in het Woordenboek der Nederlandsche Taal. 't Werd ingevoerd door onze vertalende Vlaamsche advocaten niettegenstaande de tijdige waarschuwing vanwege de taalgeleerden... : 't is een woord met een « verleden ! »

In 1899 werd het naar mijn weten voor het eerst veroordeeld door Dr. Willem De Vreese. Die mocht nog zeggen dat het woord eenvoudig niet bestaat in het Nederlandsch en al had het bestaan dat het dan nog aan het Fransch « bâtonnier » niet zou beantwoorden. Toen had deze taalgeleerde het recht zoo streng op te treden want het woord werd alleen gebruikt door een paar Vlaamsche advocaten, die er enkele welgemeende doch ongezonde begrippen over liefde tot onze moedertaal op nahielden.

Een der vertegenwoordigers van de toenmalige Zuidnederlandsche taaldilettanten onder de rechtsgeleerden, de heer Prayon van Zuylen, sprak ter gelegenheid van Dr. De

Vreese's « Gallicismen » in den schoot der Kon. VI. Acad. een hevige strafrede uit tegen de « Hollandomanen ». Spreker ging zoover te beweren, met betrekking tot het stellen van ons (?) « stafhouder » tegenover « deken », dat in Noord-Nederland de advocatenorde anders georganiseerd is dan bij ons. De weerlegging van den rechtsgeleerde door den taalkundige, met een vergelijking van beide wetgevingen is te vinden in De Vreese's « Taalzuiveraars Borstwering » dat enkele maanden nadien verscheen. De uiteenzetting in « Gallicismen » was nochtans heel overtuigend voor al wie onbevooroordeeld wilde toekijken, en op den koop toe heel begrijpelijk, zelfs voor iemand die nooit aan taalkunde had gedaan, vermits het vooral de historische redenen zijn die hier de opheldering moeten brengen op het gebied van taal.

De Vreese liet opmerken dat « bâtonnier » in de Middeleeuwen de man was die in Frankrijk de banier eener gilde droeg ; en hij voegt er aan toe dat die man voor het minst een « stafdrager » was en niet een « stafhouder » en « zelfs niet een stafdrager omdat nld. staf niet, zooals bâton, banier kan beteekenen ».

Wij kunnen ons niet geheel met de meening van den taalgeleerde vereenigen, ook is het overige van zijn historische uiteenzetting niet zonder voorbehoud aan te nemen. Dit alles zal verder blijken, en kan eenieder nagaan b.v. in den « Larousse du XX s. » en ook bij Const. H. Peeters « Nederlandsche Taalgids », enz. Dat het echter voldoende was om te bewijzen dat de klakkelooze vertaling van « bâtonnier » door « stafhouder » of « stokhouder » een monsterachtig iets was staat als een paal boven water.

Het is inderdaad niet te betwisten dat het Fransche woord oorspronkelijk alleen gebruikt werd om hem te noemen die de bannier der gilde droeg ; en dat het pas later is dat men den deken der advocatenorde dien naam gaat geven (waarschijnlijk voor het eerst in 1602). Op dat oogenblik is het niet meer waar dat de naam het begrip « dragen » in zich sluit zooals vroeger wel het geval was. In de eerste plaats is het niet noodzakelijk dat de deken der advocaten de banier ooit zelf gedragen heeft : er zal wel een bijzonder vaandeldrager geweest zijn ; zooals een stafdrager de persoon of de beambte is, die bij plechtigheden dit teeken der waardigheid (den staf) draagt voor den persoon of het corps met die waardigheid bekleed. Een stafdrager is dus een ondergeschikte b.v. een pedel.

Zoolang dit begrip van vaandeldrager en dus van ondergeschiktheid er was kon « bâtonnier » niet toegepast worden op den deken der gilde ; maar wanneer de tijd aanbrak dat na de feesten, welke gevierd werden door de St Nikolaasgilde, waartoe ook de advocaten behoorden, waarbij « Le corps des avocats sortait bannière en tête » — « le bâton de la confrérie était transporté avec pompe dans la demeure du chef de l'ordre auquel la garde en était confiée. C'est par suite de cet usage que le chef qui dans le principe, s'appelait seulement doyen, a été désigné plus tard, vers le milieu du XVI<sup>e</sup> siècle, sous le nom de bâtonnier » (zie : Petites Ignorances de la Conversation » Ch. Rozan. Parijs 1856, blz. 62 en vol. ; aangehaald door C. H. Peeters).

Hieruit blijkt dat er wel degelijk spraak is van een bewaring zoodat « —houder » door Dr. De Vreese wel wat streng afgekeurd werd om niet te zeggen ten onrechte ; dat we ook te doen hebben met, indien geen banier in haar geheel, dan toch met den stok die, zooals bekend, in dien tijden het voornaamste bestanddeel was. Ik acht het inderdaad niet onbekend dat men hem vaak met zware ornamenten opsierde en er bovenop een klein schrijn bevestigde met de relikwieën van den patroon der gilde : een staf werd het daarom nog niet.

Om deze redenen was het echter niet dat sommige rechtsgeleerden « stafhouder » wilden vervangen door « stokhouder » maar wel omdat ze denken aan den stok der tucht, den tuchtraad, met een stokhouder, om de advocaten desnoods op de vingers te tikken. Was die voorstelling de echte, zoodat men werkelijk kon denken aan iemand die de advocatenorde onder de plak zou houden, dan ware de aangewezen vertaling : « plakhouder ».

Om nu eindelijk een vonnis uit te spreken, acht ik het onmogelijk een vertaling van bâtonnier het burgerrecht te ontzeggen in de Belgische taal- en rechtsorde. De voorkeur dient m.i. te gaan naar « stafhouder » : wij breken zoo wel is waar af met de geschiedenis, maar 't woord is op dit oogenblik wellicht het meest verspreide ; het eerste deel doet denken aan een teeken der waardigheid veel meer dan « stok » — zooals de Brusselsche benaming « stokagent » voor een verkeersagent of het Nndl. prov. « stokhouder » voor wat men daar noemt een vendumeester (zie : C. H. Peeters) schijnt te bevestigen — ; en eindelijk, om dezen die vooral aan de tucht denken gerust te stellen, wil ik er hen aan herinneren dat men ook dirigeer staf zegt, als het er op aan komt de maat te slaan en de orde te handhaven.

't Is ook om de orde te handhaven in de Nederlandsche spraakkunst dat ik geen vrede kan hebben met de uitdrukking : « art... der wet van... » alhoewel er heel wat pleit om de fout te verschoonen.

Men is gewoon in een reeks van genitie-

ven niet te dulden dat de laatste omschreven worde wanneer de voorgaande het niet zijn. Aangezien men bij ons doorgaans een wet of een Koninklijk Besluit geen bijzonderen naam geeft doch aanduidt door de dagtekening der afkondiging, verschijning in het Staatsblad, enz., is de gewone formule om een wet te vereenzelvigen : « Wet van 20 Juli 1932 », waarbij dan soms nog komt de vermelding van het voorwerp ingeleid door het voorzetsel « op » (b.v.).

Het kan gebeuren dat men de heele uitdrukking als een geheel gaat aanzien, en aan wat men dan beschouwt als naamwoordelijke uitdrukking van het vrouwelijk geslacht, het lidwoord laat voorafgaan in den genitief, zonder er aan te denken, dat, op de keper beschouwd, er twee genities op elkaar volgen waarvan de tweede best omschreven blijft zoodat de eerste het ook moet worden.

Velen zullen het feit verschoonbaar noemen en toch kunnen we ons best gewoon maken steeds te schrijven : art. ... van de wet van ... » of « wet van ..., art. ... lid ... » zonder een titel te zoeken om ook den minder juiste vorm te mogen gebruiken. 't Zou bijna een begin van eerherstel zijn aan onze moedertaal nadat we er reeds zooveel volstrekt verkeerde vormen en wendingen binnenbrachten.

In mijn voorgaande bijdrage verloochende ik o.a. den vorm « dienSvolgens » en men was vrij genoeg te doen opmerken dat hij nochtans in sommige woordenboeken te vinden is. Dat was mij niet onbekend : ik greep naar Van Dales Groot Woordenboek, waarvan toevalig de 4de uitgave in mijn bereik was, en 'k wees daar op den verkeerden vorm die tusschen haakjes gedrukt staat na de behandeling van het goede « dien-volgens ».

Wij moesten ons schamen dat onze zorgeloosheid reeds geboekt werd. Die zorgeloosheid is werkelijk op rekening te schrijven van de heele rechtsorde en alle takken van het bestuur, want in dit geval is het heel zeker niet de gewone dagelijksche omgang die aanleiding geeft tot het vervormen van woorden zooals dienvolgens, desniettegenstaande, dienovereenkomstig en dergelijke, die men daar stadhuiswoorden noemt en alleen n a p r a a t liefst met fouten en al.

Wij kunnen in hetzelfde woordenboek een soort weerwraak vinden, bij het woord « recht ». In den tekst van het artikel komt de vorm dienSvolgens, door de rechtstaal, aan de algemeene taal opgedrongen, daartegenover verwart het algemeen taalgebruik onze rechtskundige begrippen, en de bepaling van recht van vruchtgebruik prijkt er als : « het recht om iets te hebben, te gebruiken, zonder er bezitter van te zijn ».

De rechtsgeleerde wordt hier in 't bezit gesteld van een bepaling, de taalgeleerde van een vorm, waarvan ze allebei liefst den eigendom niet op hun naam zien staan. Ze dulden tenauwernood de machtspreuk : « beati possidentes ».

G. SPANOGHE.

## Vlaamsche Juristen

leest en verspreidt de Vlaamsche wetenschappelijke rechtsliteratuur ! !

Prof. Mr. Albert KLUYSKENS Begin-selen van het burgerlijk Recht :

Deel 1. De Verbintenissen (2de druk).

» 2. De Erfenissen.

» 3. Schenkingen en testamenten.

Prof. Mr. Niko GUNZBURG : Het Huwelijkskontrakt.

Prof. Mr. Louis FREDERICQ : Begin-selen van het Belgisch Handelsrecht :

Deel 1. Handelsdaden — Koopliden, Handelsovereenkomsten : Verkoop, pand en warrant — Contracten met de Handelsagenten — Handelseffecten — Bankverrichtingen, Checks en rekeningen-courant.

Deel 2. Vennootschappen.

Prof. Paul BELLEFROID : Dictionnaire français-néerlandais des Termes de droit. (3de uitgave).

Mr. A. RODENBACH : Welk is mijn recht ? Eridiensbaarheden.

Prof. Mr. Emiel VAN DIEVOET : Wat eigenaar en pachter van ons pachtrecht behooren te weten. (2de uitgave met de medewerking van Mr. Jozef RONDOU).

M. Karel BRANTS : De Staatsinrichting van België : Beginselen van grondwettelijk recht en van administratief Recht. (Met voorrede van Prof. E. Van Dievoet). 2de druk.

Idem : Het Belgische Gemeenterecht. Samenstelling, inrichting en bevoegdheid der Gemeentebesturen.

Mr. J. M. MARX : De Politie-machten der Burgemeesters. (2de uitgave).

# De Opheffing van het Handelsrecht

In Nederland bestaan geene Handelsrechtbanken, doch de wet kent er, evenals in ons land, het onderscheid tusschen daden van koophandel en de gewone burgerlijke daden. Thans is er een voorstel aanhangig gemaakt bij het Parlement om dit onderscheid volledig op te heffen. Naar aanleiding hiervan verschenen in de «Nieuwe Rotterdamsche Courant» van 8, 13 en 14 Februari de hiernavolgende belangrijke artikelen:

## Het Ontstaan van het bijzondere Handelsrecht

In het laatst van het vorige jaar is een wetsontwerp ingediend tot opheffing van de onderscheiding tusschen handelsdaden en niet-handelsdaden en kooplieden en niet-kooplieden. Reeds lang zag men in de wetgeving de strekking om de verschillen tusschen het algemeen burgerlijk recht en het specifieke handelsrecht te doen verdwijnen en dit wetsontwerp kan als het sluitstuk van die strooming worden beschouwd.

Om de betekenis daarvan duidelijker te maken, is het gewenscht, eerst een kort overzicht te geven van het ontstaan en de ontwikkeling van het bijzondere handelsrecht aan het algemeen recht.

Het handelsrecht vindt zijn oorsprong in de nieuwe verkeersvormen, welke in de middeleeuwen ontstonden en welke afweken van die in den vroegeren toestand, zoals deze was in de Romeinse en daarop volgende samenleving. Het zeeverkeer ging in nieuwe banen. In den klassieken tijd liet de groote kaapman zelf met eigen schepen, bemannend met eigen slaven de goederen overzee aanvoeren; daaruit ontstond later het afzonderlijke reedersbedrijf, de zeevervoerovereenkomst en het zeearbeiderscontract. Het intensieve verkeer, de noodzakelijkheid, groote bedragen over groote afstanden over te maken of langs onveilige wegen mede te nemen, deed het wisselverkeer groeien en zich ontwikkelen. De vennootschappelijke betrekking tusschen kooplieden nam een grooter omvang en het werd gewenscht bevonden, een sterkere aansprakelijkheid der vennoten tegenover derden, die met de vennootschap gehandeld hadden, te vestigen, dan de bestaande regeling voor de maatschappij vaststelde. Het oude recht, voor andere verkeerstoestanden gegeven, paste in zijn bestaanden vorm niet meer geheel voor de nieuwere vormen en gaf daarvoor niet voldoende regelen.

Nu zou de natuurlijke gang van zaken geweest zijn, dat het recht zich aan het nieuwe verkeer had aangepast, zich had geëvolueerd en in zijn systeem regelen voor die betrekkingen had gegeven. Zoo geschiedt ook thans wanneer door verandering of nieuwe praktijken wijziging of aanvulling van de wetgeving noodig is. Een afzonderlijk handelsrecht zou niet zijn ontstaan, indien dat proces ook voorheen had plaats gegrepen, en het bewijs hiervoor wordt geleverd in Engeland en de Angelsaksische landen, waar, doordat het Romeinse recht daar niet dien invloed als elders heeft gehad en het nationale recht zich daar zelfstandig ontwikkeld heeft, geen afzonderlijk handelsrecht is ontstaan, zoals dat geschied is in de continentale landen, waar het Romeinse recht een overwegende rol heeft gespeeld.

Die natuurlijke ontwikkeling heeft het recht hier echter niet gehad, omdat zij, die het bestaande, het Romeinse recht hanteerden door overschatting daarvan geen oog wilden hebben voor de noodzakelijkheid, dit recht aan nieuwe toestanden aan te passen. Het verkeer kon zich daarbij natuurlijk niet neerleggen en toen het bestaande recht in gebreke bleef, heeft het verkeer zich zelf geholpen. De middeleeuwse samenwerking, in groepen verdeeld, maakte dit gemakkelijk en er ontstond een afzonderlijk koopmansrecht, dat ook door eigen gerechten, de z.g. consulaten, werd toegepast. Zoo is er een afzonderlijk handelsrecht ontstaan, waarvan de toepassing ook verschilde met die van het gewone recht. De handelsrechtbanken berechten sneller, gaven minder gelegenheid tot het voeren van chicanes, en wellicht kan dit als het meest kenmerkende verschil tusschen de beide deelen van het proviatarecht worden beschouwd.

Toen met de renaissance, uit Italië onovergebracht, ook het Romeinse recht een belangrijke plaats in het rechtsleven van de meeste landen in Europa ging innemen, bleef het nieuwe handelsrecht daarbuiten en behield dit ook aldaar zijn afzonderlijke plaats. Onder Lodewijk XIV codificeerde Colbert dit recht in de bekende ordonnance du commerce en de ordonnance de la marine. De scheiding bleef in de Napoleontische codificatie; en in den code Napoleon, thans code civil, vindt men de onderwerpen, welke ook in het Romeinse recht voorkomen, terwijl de stof van de handelsordonnanties werd nedergelegd in den code de commerce. Naast de oorspronkelijke onderwerpen werd ook het verzekeringsrecht, dat zich later ontwikkelde, daarin geregeld.

De Franse wetgeving, tijdens het Fransche bestuur ook bij ons ingevoerd, werd in 1838 door de nationale wetgeving vervangen, maar het systeem bleef hetzelfde; de code civil werd vervangen door het burgerlijk wetboek en de code de commerce door het wetboek van koophandel.

Toch was reeds toen nauwelijks meer sprake van een afzonderlijk specifiek handelsrecht. In de eerste plaats kennen wij geen afzonderlijke handelsgerechten, waardoor het handelsrecht in een eigen bijzondere sfeer wordt toegepast. Het burgerlijk en het handelsrecht worden door dezelfde rechters toegepast; de afzonderlijke handelskamers der groote rechtbanken bestaan uit dezelfde personen, die een volgend jaar in de burgerlijke kamer zitting hebben. In kleine rechtbanken met één civiele kamer wordt het onderscheid niet gemaakt; door elkander worden daar handels- en burgerlijke zaken berecht. Van een afzonderlijke sfeer, van een afzonderlijke mentaliteit van de handelsrechters is geen sprake; de be-rechting gaat voor de eene soort niet sneller dan voor de andere; tegenover excepties staan wij niet verschillend, de algemeene beginselen van goede trouw, de uitlegging van overeenkomsten, de wettoepassing is gelijk. Slechts waar de wet bepaalde verschillen voorschrijft, wordt daarmede rekening gehouden.

Ten aanzien van de in het wetboek van koophandel behandelde overeenkomsten verwijst het

eerste artikel van dat wetboek naar de algemeene beginselen, welke in het burgerlijk recht voorkomen en het verklaart deze van toepassing. De handelsovereenkomsten hebben haar eigen bepalingen, maar evenzo hebben de in het burgerlijk wetboek behandelde overeenkomsten hun bijzondere regeling. Zonder eenige verandering zouden deze bepalingen in het derde boek van het burgerlijk wetboek kunnen worden overgenomen. Hun plaats heeft slechts historische betekenis.

Wat was en is dan nog het specifieke handelsrecht, het recht van den koopman? Wie is koopman en wat zijn handelsdaden, waarop die in de verschillende wetboeken verspreide en voortdurend vervdijnde bepalingen van toepassing waren en zijn? Een wat ingewikkeld systeem wijst ze aan, maar het systeem heeft de fout, dat door de gekunsteldheid geenszins alle personen en handelingen worden omvat, die naar hun aard daartoe behooren. Zoo is het handelsrecht van toepassing voor den een en niet voor den ander, die naar algemeene opvatting eveneens als koopman moet worden beschouwd, ten aanzien van wien geen enkele reden bestaat om voor hem andere bepalingen te doen gelden dan voor degenen, die door de wet als koopman wordt gestempeld. Dat is ongetwijfeld de grootste fout van de bestaande regeling en het ontwerp heeft als hoofddoel hieraan een einde te maken.

## Geleidelijke opheffing van het handelsrecht

In ons artikel van Woensdag hebben we in het kort beschreven hoe het afzonderlijk Handelsrecht ontstaan is. Wij duiden daarbij reeds aan, door welke oorzaken dit afzonderlijke recht zijn tijd heeft uitgeleefd, en geleidelijk is afgebrokkeld. Althans komt nu het einde van het bijzonderste Handelsrecht in zicht. Wij mogen dit nader uiteenzetten.

In het kort weergegeven is de toestand aldus. Een daad van koophandel is het kopen van waren met het doel deze te verkoopen hetzij ruw, hetzij bewerkt of om het gebruik daarvan te verhuren. Koopman is hij, die van deze daden zijn beroep maakt. Vervolgens is datgene, wat de koopman verder in zijn beroep doet, eveneens een daad van koophandel en aan het specifieke handelsrecht onderworpen. Zoo is dus het verkoopen door den koopman een daad van koophandel, evenzo het in dienst nemen van personeel, het koopen of huren van fabriek of kantoor. Daarnaast komt de wet nog andere personen en handelingen op: alles wat het zeevervoer, den wisselhandel, den commissiehandel, de verzekering betreft; zij noemt kassiers, bankiers, makelaars, kooplieden en brengt daarmede onder het handelsrecht de verschillende in het wetboek van koophandel behandelde overeenkomsten. Maar een aannemer van huizen of grondwerk, iemand, die zijn beroep maakt van verven en wassen, is geen koopman omdat hij geen waren, dit zijn, roerende goederen, koopt om deze te verkoopen. Evenzo valt het grootst deel van land- en tuinbouw buiten het handelsrecht, de kweker, de veetokker zal veelal geen koopman zijn in den zin der wet. Een deugdelijke reden bestaat hiervoor niet; de eenige reden ligt in de onvoldoende omschrijving. De handelsvennootschap onder firma, met haar bijzondere hoofdelijke aansprakelijkheid der firmanten, kan slechts bestaan, wanneer zij zich bezig houdt met het doen van daden van koophandel. Een vennootschap van aannemers, van kwekers, is evenmin een firma volgens ons recht als een associatie van advocaten of notarissen. Het is een maatschap, wordt beheerscht door het burgerlijk recht en het belangrijkste verschil is, dat in het algemeen tegenover derden slechts die vennoot aansprakelijk is, die gehandeld heeft. Ook hierin brengt nu het wetsontwerp, dat ons aanleiding gaf tot deze artikelen, verandering.

Wij zullen thans de voornaamste verschillen opgeven, welke bestaan hebben en nog bestaan ten aanzien van kooplieden en niet-kooplieden en handelsdaden en niet-handelsdaden, evenals tusschen handelsprocessen en burgerlijke processen.

Een der belangrijkste verschillen was, dat slechts een koopman in staat van faillissement kon worden verklaard, terwijl een niet-koopman kon geraken in staat van kennelijk onvermogen, hetgeen minder gemakkelijk te bereiken was. De Faillissementswet, die in 1896 in werking is getreden, heeft dit verschil opgeheven. Ten aanzien van het faillissement wordt geen onderscheid meer gemaakt; ieder kan failliet verklaard worden, wanneer de reden daarvoor aanwezig is; de staat van kennelijk onvermogen is verdwenen. De regeling, die vroeger in het wetboek van Koophandel voorkwam is daaruit gelicht en in een afzonderlijke wet, de Faillissementswet, ondergebracht. Hiermede is een groot stuk van het specifieke z.g. standaardrecht van den koopman verdwenen en in zooverre is zijn uitzonderingsrecht opgeheven.

Ten aanzien van den lijfswang, de gijzeling, bevindt de koopman zich ook in een uitzonderingspositie. Terwijl in het algemeen slechts ten aanzien van bepaalde rechtshandelingen een schuldenaar gijzeld kan worden, kan legen den koopman steeds voor zijn handelsschulden van dit middel worden gebruik gemaakt. Thans is echter reeds een ander ontwerp aanhangig, waarvan verwacht kan worden, dat het spoedig wet zal worden, en waarbij deze uitzonderingsbepaling wordt opgeheven, zoodat ook dit verschil dan verdwenen zal zijn.

De koopman is verplicht boek te houden. De bepaling heeft weinig praktische betekenis. De boekhouding van veters, kleine winkeliers e.a. heeft veelal weinig betekenis, ontbreekt dikwijls geheel, terwijl anderen, voor wie het wettelijk voorschrijf niet geldt, niettemin een volledige boekhouding erop na houden.

Wij wezen reeds op de firma, welke zich met daden van koophandel moet bezighouden. In de nieuwe wet op de naamloze vennootschappen is bepaald dat deze vennootschap steeds koopman is, met welke zaken hij zich ook bezighoudt. Met het verdwijnen van den koopman uit de wet heeft dit ook verder geen betekenis.

Het reclamerecht, volgens hetwelk een verkoper onder zekere omstandigheden het door hem reeds geleverde, maar nog niet betaalde, goed mag terugvorderen, is in geval van faillissement eenigszins anders geregeld ten aanzien van z.g. koopmanschappen dan van andere goederen. Het zou

te ver voeren daar hier ter plaatse dieper in te treden, maar opgemerkt mag worden, dat reeds thans de praktijk met dit verschil geen rekening houdt, zoodat de bepaling voor alle goederen wordt toegepast. Het thans besproken ontwerp sluit zich hierbij aan en heft het bestaande onderscheid op.

Het procesrecht wijst eenige verschillen aan, zoodat wat betreft de eigenlijke procesvoering, als wat aangaat het bewijs. In handelszaken heeft de eischer een ruimere keuze, voor welken rechter hij zijn tegenstander kan roepen, dan in burgerlijke zaken, waarin hij in het algemeen slechts kan dagvaarden voor den rechter van de woonplaats van den gedaagde. Bovendien is de termijn, welke moet verlopen tusschen het uitbrengen van de dagvaarding en de verschijning voor den rechter in handelszaken korter. Een overblijfsel is dit van de snellere procesvoering van handelszaken in vroeger dagen: werkelijke betekenis heeft het echter thans niet; de duur van een proces wordt niet door deze enkele dagen beheerscht, maar door den verderen gang van het proces en daarbij is geen onderscheid tusschen beide soort zaken. Voor dit verschil is dan ook geen enkele reden en begrijpelijkerwijze wordt dit in het ontwerp opgeheven.

De rente, die over den duur van het proces door hem, die tot betaling van een bedrag veroordeeld wordt, daarover verschuldigd is, bedraagt volgens een oude wet in handelszaken 6 pct. en in burgerlijke zaken 5 pct. De grond zal gezocht moeten worden in de overweging, dat een koopman een hooger rente van zijn geld maakt en dat hij voor het opnemen daarvan meer zal moeten betalen; beide redenen zijn heden onjuist en het onderscheid vindt dan ook reeds lang geen verdediging meer. Het wordt nu voor alle zaken op 5 pct. gebracht; het is begrijpelijk, dat men thans niet het hooger percentage heeft gekozen.

Tenslotte bestaan er eenige verschillen in de bewijsmiddelen. Tot voor kort bestond de zondeling bepaling, dat geen getuigenbewijs was toegestaan, wanneer het ging om het bewijs van een overeenkomst ter waarde van f 300 of hooger. Een getuige werd bij zulk een groot bedrag niet meer betrouwbaar geacht! Maar het zondelingste was, dat dit verbod niet gold in handelszaken, zoodat een zelfde persoon in een dergelijk proces wel geloofd kon worden. Dat eenzelfde transactie in het eene geval een handelsproces, in het andere een burgerlijk proces kan opleveren, al naar gelang de een of de andere partij gedaagde is, maakte het voorschrift nog onaannemelijker. Verwonderlijk was het slechts, dat dit onderscheid nog tot 1923 is gehandhaafd.

Een soortgelijke regeling bestaat nog ten aanzien van het bewijs van hetgeen in afwijking van een schriftelijke akte mondeling is overeengekomen. Ook dit mag niet door getuigen worden bewezen, maar in handelszaken is dit wel toegestaan. Al heeft het verbod hier wellicht eenigen meerderen grond, voor een onderscheid bestaat geen aannemelijke reden. Waar de strekking verder is, het bewijs minder aan banden te leggen en den rechter vrij te laten in de beoordeeling van de waarde daarvan, wordt thans ook deze beperking van het getuigenbewijs, welke in 1923 nog is gehandhaafd, opgeheven, waarmede tevens het onderscheid verdwijnt.

Wij kunnen nog wijzen op het voorschrift, dat een eenzijdige schuldbekentenis om volledig bewijs op te leveren, geheel met de hand van den schuldenaar moet zijn geschreven of voorzien moet zijn van een door hem geschreven goedkeuring met vermelding van het bedrag in letters, teneinde vervalsching te bemoeilijken, welke bepaling ook niet geldt in zaken van koophandel, om hiermede ons overzicht van het thans bestaande specifieke handelsrecht, als wij het al met dezen weidschen naam mogen betitelen, en de geleidelijke inkrimping daarvan te besluiten.

## Het verdwijnend handelsrecht

In onze beide voorgaande artikelen hebben wij een overzicht gegeven van het ontstaan van een afzonderlijk handelsrecht en van de geleidelijke inkrimping van het onderscheid tusschen gewoon burgerlijk recht en handelsrecht. Ten besluite mogen wij nu nog de algemeene strekking van het thans aanhangige ontwerp iets nader aangeven.

Wat is de strekking van het wetsontwerp? In de eerste plaats wordt het begrip koopman en niet-koopman, handelsraad en niet-handelsraad opgeruimd. De desbetreffende bepalingen, te vinden in het begin van het Wetboek van Koophandel, verdwijnen. Overal, waar het woord koopman of handelszaak voorkomt, wordt dit geschrapt of vervangen. Want niet elke onderscheiding verdwijnt. Het ontwerp wenscht voor bepaalde personen en voor bepaalde handelingen sommige punten nog anders te regelen dan voor anderen. Het is niet meer de koopman in zijn onwettelijke omschrijving, maar het wordt degenen, die een bedrijf of ook wel een beroep uitoefent. Sommige regelingen worden verbonden aan handelingen uit het bedrijf, aan bedrijfshandelingen. De memorie van toelichting spreekt zelfs van een afzonderlijk bedrijfsrecht, maar daarbij wordt aan het resultaat wel een wat te grootsche benaming toegekend. Van een algemeen bedrijfs- en beroepsrecht is geen sprake ten aanzien van de weinige bepalingen, die daarvoor overblijven.

De verplichting tot boekhouding wordt, in plaats van aan den koopman, opgelegd aan hem, die een bedrijf uitoefent. Daaronder vallen dus ook zij, die door ieder als koopman en handelsman worden beschouwd, maar ten onrechte niet onder het vroegere wettelijke begrip konden worden begrepen. In zooverre is het een verbetering. Toch mag de vraag gesteld worden of ook dit geheele voorschrijf niet beter geheel had kunnen verdwijnen. De grotere bedrijven houden vanzelf boek, de kleine of zeer kleine zullen het gebrekkelijk blijven doen of blijven nalaten. Dat geldt ook voor degenen, die thans aan het voorschrijf worden onderworpen. Groote landbouwzaken zullen niet hierdoor tot boekhouding worden gebracht; zij deden het reeds. De kleine boertjes en tuinders zullen het veelal niet anders doen dan de kleine winkeliers. Aan den anderen kant legt de wet de verplichting niet op aan hen, die een beroep uitoefenen; niettemin zullen de advocaat en de notaris wel als te voren onverplicht op een goede boekhouding blijven prijs stellen. Deze verplichting had daarom wel kunnen worden overgelaten aan ieders eigen oordeel. De rechter kan aan elke boekhouding de waarde toekennen, die daaraan naar zijn oordeel toekomt.

Ook blijft de bepaling van de eenzijdige schuldbekentenis gehandhaafd met uitzondering ten aanzien van bedrijfshandelingen.

De bestaande regeling voor het afzonderlijke forum voor handelszaken wordt behouden, nu echter

ten aanzien van zaken betreffende overeenkomsten, door den verweerder in de uitoefening van zijn bedrijf aangegaan. Dit wordt verdedigd met de opmerking, dat in bedrijfskringen op deze bepaling wordt prijsgesteld. Nu de regeling er eenmaal is, is er ook geen reden deze te veranderen en, zij het geen principieele, zoo is het toch een praktische en aanvaardbare oplossing.

De getrouwde vrouw, die met toestemming van haar man openbare koopvrouw is, heeft voor de overeenkomsten haren handel betreffende, de toestemming van haren man niet noodig. In overeenstemming met den opzet van het ontwerp zal dit voortaan gelden voorzoover zij een bedrijf of beroep uitoefent. Zoodaals bekend zal zijn, is in het tevens aanhangige ontwerp betreffende het huwelijksgoederenrecht voorgesteld, dat de vrouw niet meer onbekwaam zal zijn, overeenkomsten aan te gaan en dus de toestemming van haar man niet meer zal noodig hebben. Wordt dit laatste ontwerp wet, dan verdwijnt ook het thans te wijzigen artikel.

Ten slotte blijft er nog verschil ten aanzien van de firma, maar haar terrein wordt uitgebreid. Als haar onderwerp wordt in de plaats van het drijven van koophandel, thans het uitoefenen van een bedrijf of een beroep voorgesteld. Behalve dus bedrijven, die waren uitgesloten door het vroegere beperkte begrip van koophandel, zullen ook associaties van advocaten, notarissen, accountants den vorm van een firma met de uitgebreide aansprakelijkheid kunnen aannemen. Het terrein van de oude maatschap wordt teruggebracht tot de enkele op zich zelf staande handelingen, tot het verichten waarvan men zich tijdelijk vereenigt.

Hiermede is in hoofdzaak aangegeven welke bijzondere regelingen ten aanzien van bedrijf en beroep gehandhaafd blijven. De opsomming toont duidelijk aan, dat van een afzonderlijk bedrijfs- en beroepsrecht moeilijk gesproken kan worden.

Wij gaven reeds aan welke thans bestaande verschillen zullen verdwijnen: de termen van dagvaarding worden voor alle zaken gelijk, de wettelijke rente evenzo; getuigenbewijs tegen den inhoud van een schriftelijke akte zal in alle zaken zijn toegelaten; ten aanzien van het recht van reclame heft het ontwerp het bestaande verschil op. Daar reeds thans de verschillen betrekkelijk zoo weinig belangrijk zijn, dat moeilijk van een afzonderlijk specifiek handelsrecht kan worden gesproken, leidt het ontwerp ertoe, dat in onze wetgeving dit afzonderlijk handelsrecht niet meer zal bestaan. De naam zal blijven, maar een wezenlijk onderscheid is er niet. Zoo is er geen reden voor een afzonderlijk Wetboek van koophandel en de naam zal ongetwijfeld geheel onjuist worden.

Wanneer de geheele materie thans opnieuw was geregeld, zou ongetwijfeld het geheele materiele privaatrecht in één wetboek worden ondergebracht of bij twee wetboeken zou een andere verdeling dan thans worden toegepast. Bij twee wetboeken zou ook een andere naam moeten zijn gevonden. Een zoodanige algemeene wijziging lag echter begrijpelijkerwijze niet in den opzet van de herziening en zoo heeft men slechts de materiele veranderingen aangebracht en de bestaande verdeling in de beide wetboeken behouden. Ook de naam: deze is historisch geworden en heeft zich burgerrecht verworven; daarbij komt, dat het, met behoud van de bestaande indeeling wel heel moeilijk is, een bevredigende andere benaming te vinden.

In het kort hebben wij hiermede de bedoeling en de betekenis van het wetsontwerp uiteengezet. Het mag zeker als een belangrijke verbetering van de bestaande regeling worden beschouwd. Wij mogen de hoop en de verwachting uitspreken, dat het spoedig als wet zijn weg naar het Staatsblad zal vinden.

\* \* \*

In het hoofdartikel over Geleidelijke opheffing van het Handelsrecht in ons avondblad van gisteren is abusievelijk verondersteld, dat het wetsontwerp ten aanzien van den lijfswang nog niet tot wet is verheven. Dit is met ingang van 26 Januari

## Rechterlijk leven

Bij koninklijke besluiten van 11 Februari 1933: Is aan den heer D'Hondt (A.), op zijn verzoek, ontslag verleend uit zijn ambt van rechter en voorzitter der rechtbank van koophandel te Aalst;

Zijn benoemd: Tot plaatsvervangend rechter in de rechtbank van eersten aanleg te Hasselt, de heer Kranzen (A.-A.-E.), advocaat te Hasselt, ter vervanging van den heer Van Weddingen, die als zoodanig atreedt;

Tot pleitbezorger bij de rechtbank van eersten aanleg te Nijvel, de heer Lambotte (A.-M.), advocaat te Nijvel, ter vervanging van wijlen den heer Hellemans;

Is aangeduid als kinderrechter in de rechtbank van eersten aanleg te Brugge, gedurende een nieuwen termijn van drie jaren, met ingang van 25 Februari 1933, de heer Soenen, ondervoorzitter in die rechtbank;

Is de heer Byvoet (M.-J.-A.-M.), vrederechter van het kanton Mechelen-a/Maas, belast met de bediening van het vrederegerecht van het kanton Maeseyck;

Is aan den heer Donnez (A.-A.), oud eerste-adjunct-referendaris in de rechtbank van koophandel te Antwerpen, machtiging verleend tot het voeren van den eere-titel van zijn ambt.

## VOORDRACHTLIJST DER CANDIDATEN VOOR EENE VACANTE PLAATS VAN RAADSHEER IN HET HOF VAN BEROEP TE GENT

Candidaten van het Hof van beroep.

Eerste candidaat: de heer De Brabandere, rechter in de rechtbank van eersten aanleg te Gent;

Tweede candidaat: de heer Van Winckel, rechter in de rechtbank van eersten aanleg te Dendermonde.

Candidaten van den provincieraad.

Eerste candidaat: de heer Lagae, ondervoorzitter in de rechtbank van eersten aanleg te Kortrijk;

Tweede candidaat: de heer Van Winckel, voornoemd.

## RECHTBANKEN VOOR OORLOGSSCHADE

Bij koninklijk besluit van 10 Februari 1933;

Zijn voor een nieuwen termijn benoemd: Tot voorzitter van het Hof voor oorlogsschade te Gent: de heer de Ble;

Tot ondervoorzitter van de rechtbank voor oorlogsschade te Brussel: de heer Vaes;

Tot griffier bij het Hof voor oorlogsschade te Brussel: de heer Guislain.